Ulakbilge
Sosyal Bilimler Dergisi

5. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN WEB 2.0 DESTEKLİ DİJİTAL SAĞLIK EĞİTİMİNE İLİŞKİN DENEYİMLERİ

Hacer Efe[1]
Ünsal Umdu Topsakal[2]

[1]Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, hacerefe94@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2963-7879
[2]Prof. Dr. Yıldız Teknik Üniversitesi, topsakal@yildiz.edu.tr , ORCID: 0000-0002-0565-7891

Efe, H.; Umdu Topsakal, Ü. "5.Sınıf Öğrencilerinin Web 2.0 Destekli Dijital Sağlık Eğitimine İlişkin Deneyimleri". ulakbilge, 94 (2025/1): s. 106–111. doi: 10.7816/ulakbilge-13-94-07

Öz

Dijital sağlık eğitimi, dijital ortam ve araçları sağlık eğitimiyle buluşturan ve bu sayede sağlık eğitiminin etkililiğini artırmayı amaçlayan modern sağlık eğitimleridir. Dijital sağlık eğitimleriyle bireylere dijital imkanlardan yararlanılarak çeşitli sağlık içerikleri sunulmaktadır. Özellikle Web 2.0 araçları esnek ve kullanışlı yapısıyla dijital eğitimlerde sıklıkla yararlanılan popüler öğrenme araçlarıdır. Bu doğrultuda dijital sağlık eğitimlerinde de bu teknolojik araçlardan yararlanılmaktadır. Bu çalışmanın amacı; 5.sınıf öğrencilerinin Web 2.0 aracı destekli dijital sağlık eğitimi deneyimleri hakkında görüşlerini almaktır. Bu kapsamda çalışmaya 9 5.sınıf öğrencisi katılmıştır. Çalışmada araştırmacılar tarafından Wisc-online destekli dijital sağlık eğitimi tasarlanmış ve öğrencilerin deneyimlerine sunulmuştur. Çalışmaya katılan öğrencilerle dijital sağlık eğitimi deneyimi sonrası yarı-yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerle gerçekleştirilen görüşmelerde araştırmacıların hazırladığı yarı-yapılandırılmış görüşme formundan yararlanılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler, araştırmacılar tarafından nitel analiz yöntemlerinden biri olan içerik analiziyle analiz edilmiştir. Analizler sonucunda; öğrencilerin Wisc-online destekli dijital sağlık eğitimini sevdiğine ve eğlenceli bulduğuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrenciler dijital sağlık eğitiminin olumlu yönü olarak grup çalışması için motive ettiğini; olumsuz yönü olarak internet alt yapısı gerektirdiğini belirtmiştir. Öğrenciler dijital sağlık eğitiminden daha fazla yararlanmak istediklerini ve bu nedenle dijital sağlık eğitimlerinin daha fazla yaygınlaşması gerektiğini ifade etmiştir. Çalışmanın sonuçlarının dijital sağlık eğitimlerinde Web 2.0 araçları kullanımına yönelik yapılan çalışmalara katkıda bulunması öngörülmektedir.

Anahtar kelimeler: Dijital sağlık eğitimi, fen eğitimi, öğrenciler, Web 2.0 araçları, görüşler

Makale Bilgisi:
Geliş: 14 Aralık 2024 Düzeltme: 9 Şubat 2025 Kabul: 20 Şubat 2025

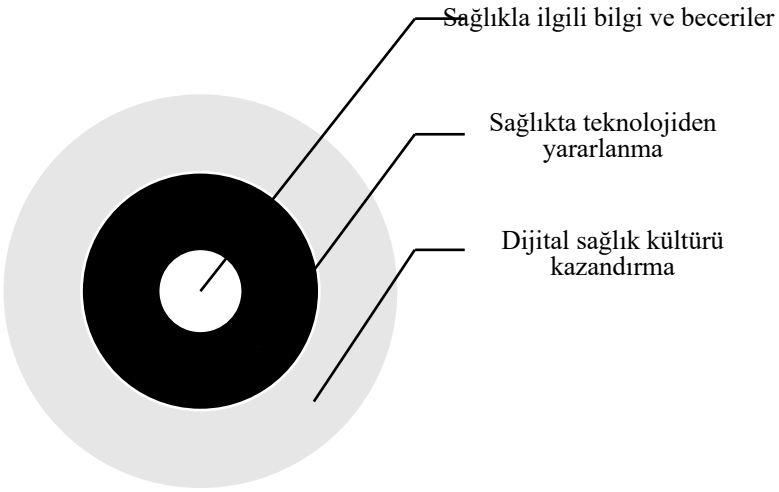
© 2025 ulakbilge. Bu makale Creative Commons Attribution (CC BY-NC-ND) 4.0 lisansı ile yayımlanmaktadır.

Giriş

Dijital cihazların bu denli sık ve yaygın kullanıldığı günümüzde dijital eğitim, diğer eğitim alanlarında olduğu gibi sağlık eğitiminde de yeniliklere yer açarak eğitimde dönüşüm hareketi başlatmaktadır. Sağlıklı yaşamı destekleyen davranışların kazandırılmasını sağlayan sağlık eğitimi ise bu dönüşüm hareketinden etkilenerek, dijital sağlık eğitimi olarak karşımıza çıkmaktadır (Guze, 2015).

Dijital sağlık eğitimi, sağlık hizmetlerinin dijital araç ve ortamlara entegre edilmesini içerir ve modern sağlık dünyasında önemli bir yer edinmektedir. Sağlık teknolojilerinde son yıllarda kaydedilen gelişmeler, dijital sağlık eğitimini uzun vadede desteklemektedir (Utukuri ve diğ., 2022). Dijital sağlık eğitimi her yaştan bireye dijital dünyadaki sağlık hizmetlerine dair gerekli farkındalık ve kültür kazandırma sürecidir. Dijital teknolojilerin her yerde olduğu düşünüldüğünde, dijital sağlık eğitimi de hemen hemen her sağlık müdahalesiyle ilişkilendirilerek popülerleşmektedir (Beer ve Mulder, 2020). Dijital sağlık eğitimini oluşturan sağlık eğitimi, dijital sağlık ve dijital sağlık eğitimi içerikleri Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1. Dijital Sağlık Eğitimini Oluşturan Alanlar

Dijital sağlık eğitimi işbirliği, sağlıkta dijital eğitim müdahalelerini geliştirmek için dünya çapında kurulan girişim olup teknolojinin sağlık eğitimlerinde öne çıkmasını destekleyerek daha fazla kişiye erişim imkanı sağlamaktadır (Tudor Car ve diğ., 2019; Şenyuva, 2021). Dijital sağlık eğitimleriyle bireylerin sağlıkla ilgili bilgi ve becerileri geliştirilebilmektedir (Kyaw ve dip., 2019). Dijital sağlık eğitimlerine ilgi, her geçen gün giderek artmaktadır (Semwal ve diğ., 2019).

Eğitimde dijital teknolojilerin önemli bir örneği olan Web 2.0 araçları, her içeriğe uyarlanabilir elverişli bir format sunmaktadır (Özçınar ve diğ., 2020). Bu araçların esnek yapısı sayesinde hemen hemen her alanda tercih edilebilmektedir (Kolaylı ve diğ., 2024). Web 2.0 araçlarının özelliklerinden bazıları şu şekilde sıralanabilmektedir :

- Anlamayı kolaylaştırma
- Öğrenmeyi verimli hâle getirme
- Sosyal etkileşimi güçlendirme
- Beceri edinimini destekleme
- Eğlenceli bir öğrenme sağlama (Romero ve diğ., 2019; Jannah ve Syafryadin, 2022).

Bu çalışmanın amacı; 5.sınıf öğrencilerinin Web 2.0 aracı destekli dijital sağlık eğitimi deneyimleri hakkında görüşlerini almaktır. Buna göre çalışmanın araştırma problemi : "5. Sınıf öğrencilerinin Wisc-online destekli dijital sağlık eğitimi deneyimleri nasıldır?" şeklinde belirlenmiştir.

Yöntem

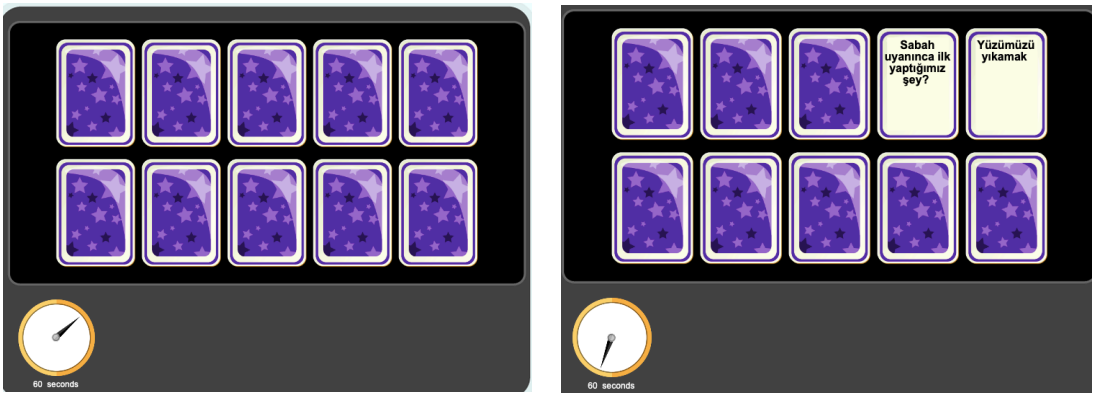
Çalışmada araştırmacılar tarafından tasarlanan Wisc-online destekli dijital sağlık eğitimi öğrencilerin deneyimlerine sunulmuştur. Bunun için öncelikle öğrencilerle bir araya gelinmiş ve çalışma süreci paylaşılmıştır. Araştırmada uygulanan çalışma süreci Şekil 2'de verilmiştir. Araştırmada takip edilen basamaklar detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

Şekil 2. Araştırmanın Çalışma Süreci

Dijital sağlık eğitim ortamının hazırlanması : Araşrırmacılar tarafından hazırlanan Wisc-online destekli dijital sağlık eğitiminde öğrenciler için sağlıklı günlük yaşam alışkanlıklarına yer verilmiştir. Bu doğrultuda dijital sağlık eğitiminde günlük kişisel temizlik (el-yüz yıkama alışkanlığı, banyo/duş alma, vücut bakımı), günlük dengeli öğünler, günlük spor örnekleri, günlük uyku süresi üzerine birkaç oyun hazırlanmıştır. Geliştirilen oyunlardan birine ait örnek görseller aşağıda Şekil 3'de verilmiştir.

Şekil 3. Çalışmada Geliştirilen Oyunlardan Görseller

Öğrencilerle toplantı: Öğrencilerle ortak bir gün ve saat belirlenmiştir. Eğitim deneyimi bu karara göre uygulanmıştır.

Dijital sağlık eğitimin deneyimlenmesi: Öğrenciler dijital sağlık eğitime bağlanarak oyunları bireysel veya (genelde) grupsal deneyimlemiştir.

Öğrencilerle görüşmelerin gerçekleştirilmesi: Öğrencilerle dijital sağlık eğitimi üzerine birebirde görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Görüşmelerin analiz edilmesi ve yorumlanması: Araştırmacılar tarafından görüşmelerde alınan görüşme notları yazıya dökülmüş, analiz edilerek yorumlanmıştır.

Çalışma grubu

Çalışmaya Wisc-online destekli dijital destekli eğitim deneyimi için 9 5.sınıf öğrencisi katılmıştır. Çalışmaya katılacak öğrenciler, seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Bu örnekleme yöntemine göre, çalışma grubu kolay erişim ve gönüllülük esasına göre seçilmektedir (Döğer ve Kılınç, 2021).

Veri toplama araçları ve analizi

Çalışmaya katılan öğrencilerle dijital sağlık eğitimi deneyimi sonrası yarı-yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yarı-yapılandırılmış görüşmeler, araştırmacı(lar)ın bir olgu veya durumla ilgili katılımcıların bakış açılarını anlama çabasında olduğu yaygın nitel veri toplama yöntemlerindendir. Bu görüşmelerde, görüşme öncesinde hazırlanan sorulara görüşme esnasında soruların eklenebilmesiyle araştırmacı daha esnek davranabilmektedir (Adeoye-Olatunde ve Olenik (2021). Öğrencilerle gerçekleştirilen görüşmelerde araştırmacıların hazırladığı yarı-yapılandırılmış görüşme formundan yararlanılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler, araştırmacılar tarafından nitel analiz yöntemlerinden biri olan içerik analiziyle analiz edilmiştir. İçerik analizi, eldeki verilerin kolay bir şekilde işlenmesini sağlayan kolay ve güçlü bir analiz yöntemidir (Kleinheksel ve diğ., 2020). Çalışmanın geçerlik ve güvenirliğini sağlamak için görüşmelerden elde edilen veriler araştırmacılar tarafından ayrı ayrı analiz edilerek sonrasında bir araya getirilmiş ve uyuşum yüzdesi %89 olarak hesaplanmıştır.

Bulgular

Görüşmelerden elde edilen bulgular aşağıda ayrı ayrı soruların altında nitel bir şekilde sunulmuştur. Bulgular ayrıca öğrenci cevaplarıyla desteklenmiştir.

Soru 1: Katıldığın dijital sağlık eğitimini sevdin mi? Neden?

Öğrencilerin tamamı dijital sağlık eğitimini sevdiğini ve eğlenceli bulduğunu belirtmiştir. Verilen örnek öğrenci cevapları şu şekildedir:

"Oynadığımız oyunlar çok eğlenceliydi, ben bu dijital sağlık eğitimini çok sevdim".

"Katıldığımız dijital sağlık eğitimini sevdim çünkü arkadaşlarımla çok eğlendim".

"Oyunların hepsi eğlenceliydi, özellikle yarıştığımız bir oyun vardı ben onu çok sevdim".

Soru 2: Sence katıldığın dijital sağlık eğitiminin olumlu yönü ne?

Öğrencilerin çoğu bu soru için grup çalışması ve işbirliği için motive ettiğine değinmiştir. Diğer öğrenciler çok keyifli oynadıklarını belirtmiştir. Örnek öğrenci cevapları şu şekildedir:

"Oyun için takımlar hâlinde yarıştık, takımca yarışmayı öğrendik".

"Bir oyunda gruplar hâlinde yarıştık. Oyunu kazanmak için grupça birlik olduk ve soruları doğru cevaplamaya çalıştık, çok keyifliydi".

"Dijital eğitimdeki rekabet ortamı ve böylece sağlık öğrenmek çok keyifliydi".

"Sağlık eğitimi dijital olarak keyifliydi, soruların hepsini doğru bildim".

Soru 3: Sence katıldığın dijital sağlık eğitiminin olumsuz yönü ne?

Öğrencilerin çoğu dijital sağlık eğitiminin olumsuz yönü olarak internet alt yapısı gerektirdiğini belirtirken; bazı öğrenciler dijital sağlık eğitiminin kısa sürmesini öne sürmüştür. Verilen öğrenci cevaplarından örnekler şu şekildedir:

"Bence dijital olmasının tek kötü yönü internet gerektirmesi, çünkü öğretmenimizle bu eğitime bağlandığımızda internet koptuğunda oynamaya devam edemiyorduk".

"İnternet gerektirmesi bence, katıldığımız eğitimde de internet sıkıntısı oldu dijital olmasının tek kötü yönü bu bence".

"Dijital sağlık eğitiminin daha uzun sürmesini isterdim, kısa sürdü".

"Dijital sağlık eğitimi gibi diğer dersleri de dijital yapabiliriz".

Soru 4: Katıldığın dijital sağlık uygulamasının sana katkısı ne oldu?

Öğrenciler bu soru için; dijital sağlık eğitiminin günlük sağlıklı beslenme, spor, uyku ve kişisel temizlik üzerine katkılarından bahsetmiştir. Örnek öğrenci cevapları şu şekildedir:

"Günlük hayatta nelere dikkat edeceğimizi öğrendik. Örneğin; benim cevapladığım bir soru vardı beslenmeyle ilgili. Öğünleri soruyordu, ben okula giderken yapamadığım için kahvaltıyı atlamışım".

"Spor olarak neler yapabiliriz, bununla ilgili örnekler vardı ben basket oynuyorum o da spor olarak geçiyordu oyunda. Ben onu doğru cevaplamıştım, aklımda o kaldı".

"Ben genelde geç uyuyorum oyunda ne kadar uyumamızla ilgili soru vardı, uykumuza dikkat etmezsek neler olacağını öğretiyordu".

"Gün boyu birkaç kez ellerimizi yıkamamız gereken örnekler vardı eğitimde, yıkamazsak neler olur onlar anlatılıyordu".

Soru 5: Dijital sağlık eğitimlerinden daha fazla yararlanmak ister misin ?

Öğrencilerin tamamı dijital sağlık eğitimlerinden yararlanmak istemiştir. Bu soruya verilen öğrenci cevaplarından örnekler şu şekildedir :

"İlk kez böyle bir dijital sağlık eğitimine katıldım, daha fazla katılmak isterim".

"Katıldığımız dijital sağlık eğitimi gibi daha çok sağlık eğitimi düzenlenebilir, eğer düzenlenirse seve seve katılırım".

i. *"Böyle eğitimler hep düzenlensin, her dersi böyle dijital işlemek isterdim".*

Sonuç

Bu çalışmada Web 2.0 destekli dijital sağlık eğitimi öğrenciler tarafından deneyimlenmiş ve değerlendirilmiştir. Çalışmanın sonucunda; öğrencilerin Wisc-online destekli dijital sağlık eğitimini sevdiğine ve eğlenceli bulduğuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde, Jannah ve Syafryadin (2022) tarafından yapılan çalışmada da öğrenciler Wisc-online destekli etkinliklere karşı pozitif bir tutum sergilemiştir. Öğrencilerle dijital sağlık eğitiminin avantaj ve dezavantajları üzerine görüşüldüğünde; öğrencilerin çoğu dijital sağlık eğitiminin olumlu yönü olarak grup çalışması için motive ettiğini belirtmiştir. Paralel olarak, Lall ve diğ. (2019) tarafından yapılan bir çalışmada öğrencilerden dijital öğrenmeyle birlikte sosyal öğrenmeye olumlu bir vurgu yapılmıştır. Benzer şekilde, Kompen ve diğ. (2019) tarafından yapılan bir çalışmada Web 2.0 destekli eğitimlerin sosyal etkileşimleri güçlendirdiğine ulaşılmıştır. Diğer yandan olumsuz yönü olarak internet alt yapısı gerektirdiğine değinmiştir. Öğrenciler dijital sağlık eğitiminden daha fazla yararlanmak istediklerini ve bu nedenle dijital sağlık eğitimlerinin daha fazla yaygınlaşması gerektiğini ifade etmiştir. Benzer şekilde, Machleid ve diğ. (2020) tarafından yapılan çalışmada katılımcılar dijital sağlık eğitimlerine yeterince yer verilmediğini ve müfredatta daha fazla dijital sağlık eğitiminin olması gerektiğini belirtmiştir.

Bu çalışma 5.sınıf öğrencileri ve Web 2.0 araçlarından Wisc-online ile sınırlıdır, çalışmanın sonuçları farklı kademelerden öğrenciler ve farklı araçlarla genişletilebilir. Bu çalışmanın dijital sağlık eğitimi çalışmlarına katkıda bulunması beklenmektedir.

Kaynakça

Adeoye-Olatunde, O. A., Olenik, N. L. (2021). Research and scholarly methods: Semi-structured interviews. *Journal of the american college of clinical pharmacy*, *4*(10), 1358-1367.

Beer, P., Mulder, R. H. The effects of technological developments on work and their implications for continuous vocational education and training: a systematic review. *Front. Psychol.* 11, 918 (2020).

Borges do Nascimento, I. J. et al. (2023). The global effect of digital health technologies on health workers' competencies and health workplace: an umbrella review of systematic reviews and lexical-based and sentence-based meta-analysis. *Lancet Digit Health* 5, e534–e544.

Döğer, S. S., Kılınç, F. E. (2021). Okul öncesi dönemdeki çocukların Kovid-19 pandemisinde ev karantinası yaşamları. *Türkiye Sağlık Araştırmaları Dergisi*, *2*(2), 1-14.

Guze, P.A. (2015). Using technology to meet the challenges of medical education. Trans Am Clin Climatol Assoc., 126:260-270.

Jannah, M., Syafryadin, S. (2022). EFL students' perspectives on the use of Wordwall. net as vocabulary learning media. In *ELT Forum: Journal of English Language Teaching*(Vol. 11, No. 2, pp. 115-124).

Kleinheksel, A. J., Rockich-Winston, N., Tawfik, H., Wyatt, T. R. (2020). Demystifying content analysis. *American journal of pharmaceutical education*, *84*(1), 7113.

Kolaylı, T., Doğan, M., & Yıldırım, S. A. (2024). Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Eğitiminde Farklı Kurumlarda Görev Alan Akademisyenlerin Web 2.0 Araçlarına Yönelik Davranışlarının ve Kullanım Sıklığının Değerlendirilmesi. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, *11*(2), 432-447.

Kompen, R. T., Edirisingha, P., Canaleta, X., Alsina, M., & Monguet, J. M. (2019). Personal learning Environments based on Web 2.0 services in higher education. *Telematics and informatics*, *38*, 194-206.

Kyaw, B. M., Saxena, N., Posadzki, P., Vseteckova, J., Nikolaou, C. K., George, P. P., ... Tudor Car, L. (2019). Virtual reality for health professions education: systematic review and meta-analysis by the digital health education collaboration. *Journal of medical Internet research*, *21*(1), e12959.

Lall, P., Rees, R., Law, G. C. Y., Dunleavy, G., Cotič, Ž., Car, J. (2019). Influences on the implementation of mobile learning for medical and nursing education: qualitative systematic review by the digital health education collaboration. *Journal of medical Internet research*, *21*(2), e12895.

Machleid, F., Kaczmarczyk, R., Johann, D., Balčiūnas, J., Atienza-Carbonell, B., von Maltzahn, F., Mosch, L. (2020). Perceptions of digital health education among European medical students: mixed methods survey. *Journal of medical Internet research*, *22*(8), e19827.

Ozcinar, Z., Sakhieva, R., Pozharskaya, E., Popova, O., Melnik, M., & Matvienko, V. (2020). Student's perception of web 2.0 tools and educational applications. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET)*, *15*(23), 220-233.

Romero, R. M., Vidal Espinosa, L. O., & Ramírez Hernández, D. (2019). Organic chemistry basic concepts teaching in students of large groups at Higher Education and Web 2.0 tools. *Actualidades Investigativas en Educación,* 19(1), 281-313.

Semwal, M., Whiting, P., Bajpai, R., Bajpai, S., Kyaw, B. M., Tudor Car, L. (2019). Digital education for health professions on smoking cessation management: Systematic review by the Digital Health Education Collaboration. *Journal of medical Internet research*, *21*(3), e13000.

Şenyuva, E. (2021). Sağlık Eğitiminde Bilişim Teknolojilerinin Kullanımı: Güçlü ve Zayıf Yönler. *Turkiye Klinikleri Journal of Nursing Sciences*, *13*(4).

Tudor Car, L., Soong, A., Kyaw, B. M., Chua, K. L., Low-Beer, N., & Majeed, A. (2019). Health professions digital education on clinical practice guidelines: a systematic review by Digital Health Education collaboration. *BMC medicine*, *17*, 1-16.

Utukuri, M., D'souza, F., Deighton, A., Le, E. P., Osei-Boadu, B., Gadi, N., ... & Sethi, R. (2022). Digital Technology: Digital health: a neglected part of health curricula?. *Future healthcare journal*, *9*(1), 18-20.